

arrel fecunda, sign. 'obrir, eixamplar, quelcom'; i seria el part. actiu de F. II («spaciari», «intermedium» en *RMa.*), el qual consta com NP a Aràbia (Hess 44).

Però en realitat això és insostenible. Podríem fer els ulls grossos davant l'accentuació, difícilment explicable; però de més hi ha objeccions fonètiques rotundes: totes les dades del nom a Mallorca i al Continent són amb *-r-* simple, unànime, i en gran nombre, des del S. XII; i una *f* pot venir d'una *b* aspirada però no una *h* de *-f-* si no hi barregem el castellà modern (com sol fer-ho el madrileny Oliver); i hem constatat que el nom apareix repetidament amb *-b-* en el *Rept.* de Mall.; en altres hi ha *-f-* però *b > f* és un fet corrent amb totes les aspirades dels arabismes.

Partirem, doncs, de l'arrel *brz*, no menys general i descabdellada, sinó encara més productiva a Occident; i amb accs. ben apropiades: 'preservar, pendre precaucions, cuidar-se de' («custodire, custos, custodia» *RMa.* 329); en Aben-Khaldun i en Abulfeda (c.1300) 'pendre precaucions'; amb molts substantius derivats, en el *Qartàs*, Abenalauam i Abenbassam; 'amulet' en *PAlc.* i *RMa.* (Dozy, *Suppl.* I, 268-9).

Notem també que la major part de les dades exigeixen una base en *-z* final, no pas *-ġ* la *-s* del predi de Calvià, la terminació del (4) i el (6) i les tres dades antigues del (3); i, àdhuc *-cx* del (2) es pot entendre com *-tz*.

*Muḥāriz* seria el part. de F. III, la qual no consta en aquesta arrel, però sí altres formes participials anàlogues, com *muḥarrāz* 'fortificat' (Belaḍorī), que convindria molt bé, pel sentit i s'adaptaria a la term. *-es* del predi de Calvià; les grafies llatines en *-iz* no provenen que no es pronunciés amb *ē*; i si no admetem el supòsit de la III forma, a la *-r* simple podria contribuir alguna contaminació o altre factor especial.

En realitat, però, també s'expliquen les formes amb *-r-* senzilla sense aquests recursos: *muḥriz* i *muḥrāz*, que són els part. de F. IV, i *munḥariz*, *-arāz* de F. VII, estan ben documentades totes dues en *RMa.*; i la IV en Abenkhaldun i els *Fragments Hist.* p.p. De Goeje, en el sentit de 'guanyar, conquerir'; i la VII «custodire» en *RMa.*

Doncs *Beni-Moḥriz-* 'fills dels conquistadors' (o 'dels guardians') fonèticament irreprotxable: *Moḥrīz* > *Moferēs* o *Moferitz*, intercalant-se una vocal entre *ḥ* i *r*; o bé *Monḥ-* en la F. VII, perdent-se la *n* davant l'aspirada, .

En el nom d'aquells tintorers, es pogué contaminar la *rr* d'un mot àrab ben conegut (si bé d'origen romànic) *firrāf*, que consta en el gloss. luso-aràbic de Leyden en el sentit de «ferrugo» 'ferritja, rovell', amb la glossa «genus tincturae», i com «tinta de zapateros» en *PAlc.* 100b26 (Dozy, *Suppl.* II, 255); recordem els «hidalgos» que «davan pantalla a sus çapatos» en el *Quixot* (*DECH* s.v. *pantalla*). Essent tintorers, doncs, no és estrany que una de les vega-

des, el nom aparegui amb *-rr-*.

Hem de separar dels noms precedents un *Monferri* (*rio de ~*) que vaig llegir en un doc. antic (S. XVI?) a l'ajunt. de la Torre de les Macanes, referent, però, al veí terme de Penàguila (xxxv, 80.3); perquè aquí *mon-* deu ser el resultat de l'assimilació de *Ben-*, i ho identificarem amb la *Torre de Avinfierra*, que figura en el *Rept.* de Val. (Bof. 346, 339, que SSiv. llegeix *Avinferro*), junt amb *Binabalim* ('Benifallim'), *Travacal* (lleg. *Travatel* = Travadell), i alguna altra, entre les alqueries de Penàguila. Per tant deu ser simplement el romànic *ferro* en forma mossàrab arabitxada, i combinat amb l'ar. *Ibn*.

D'altra banda tampoc hi haurà relació amb un *Rabal Mobarich* que el *Rept.* (21, Quadrado, 476) posa en te. d'Artà: car aquí la *-cb* deu ser, a la catalana, signe de *-k*. En canvi amb aquest hem d'ajuntar *Monvari* pda. d'Onil (xxxv, 1745); i tots dos deuen venir de l'ar. *mubārāk* 'beat, devot' (Dozy, *Suppl.* I, 77) o bé del part. actiu *mubārīk* 'el qui beneeix, o felicita, o combat sense defallir' (ib. 75).

(θ) MOFALLA, SERRA ~, pda. muntanyenca del te. d'Açanui (alta Llitera), oit *Seḫāmafāla* en l'enq. que vaig fer en el poble veí (Alins, XVI, 141); en la revisteta parroquial que publicava a Açanui, Mn. Soldevilla escrivia «*Sarramofalla*». Compost evidentment amb *māḥālla*: cf. cast. ant. *almofalla*, marroquí *mehalla* 'exèrcit, milícia' o 'quarters, sojorn de tropa'. Com que Simonet va donar proves que *serra* (de muntanya) s'usava en l'ar. d'Esp., si més no com a mot mossàrab, potser és compost amb aquest mot.

Però com sigui que sempre val més evitar l'hibridisme, valdrà més preferir-hi un compost amb l'ar. *sarr* 'secret' i també 'pensament secret', sobretot en accs. figurades com 'virtut secreta', 'gràcia' etc. (Dozy, *Suppl.* I, 653b). Cf. l'art. sobre *Montserrat d'Alcalà*, infra. Seria doncs *sārr al-māḥālla* en un sentit com 'campament secret de la tropa'. Cf. *Menfalla* s.v. *Men-supra*.

(i) -MOGEIT, BENI-: *Alcheria Benimogeit* en te. de Petra, *Rept. Mall.* (25, Quadrado, 473). De *muḡābid* 'el qui guerreja' part. act. de F. III, de *ġbd* 'fer guerra'. També s'usava, en efecte, com NP: en la *Tekmila* d'Abenalabbar (2693), es donen dades d'un *Sa'ūd ben Al-Barr ben Muḡābid*.

(κ) MOIXARAQUES, NL antic a la Vall de Guadalest. En un doc. de 1325 de l'A.C.A. (reg. 227, f° 158) es llegeix el nom *Moxaraques*, situat, sembla, cap a Beniardà. Suposant que sigui un pl. fem. secundari d'un *Moixàrac*, hi identificarem la pda. *la mu'sāra* que vaig anotar a La Nucia (xxxv, 10.25), car només hi ha uns 10 k. d'un poble a l'altre, situats en ambdós